

2010

Diagnoza innowacyjności mikroprzedsiębiorstw w Polsce - omówienie wyników badań empirycznych

Prof. dr hab. Małgorzata Juchniewicz

Warszawa, maj 2010

PLAN WYSTĄPIENIA

1. Metodyka badań empirycznych

2. Poziom innowacyjności mikroprzedsiębiorstw

3. Finansowanie działalności innowacyjnej

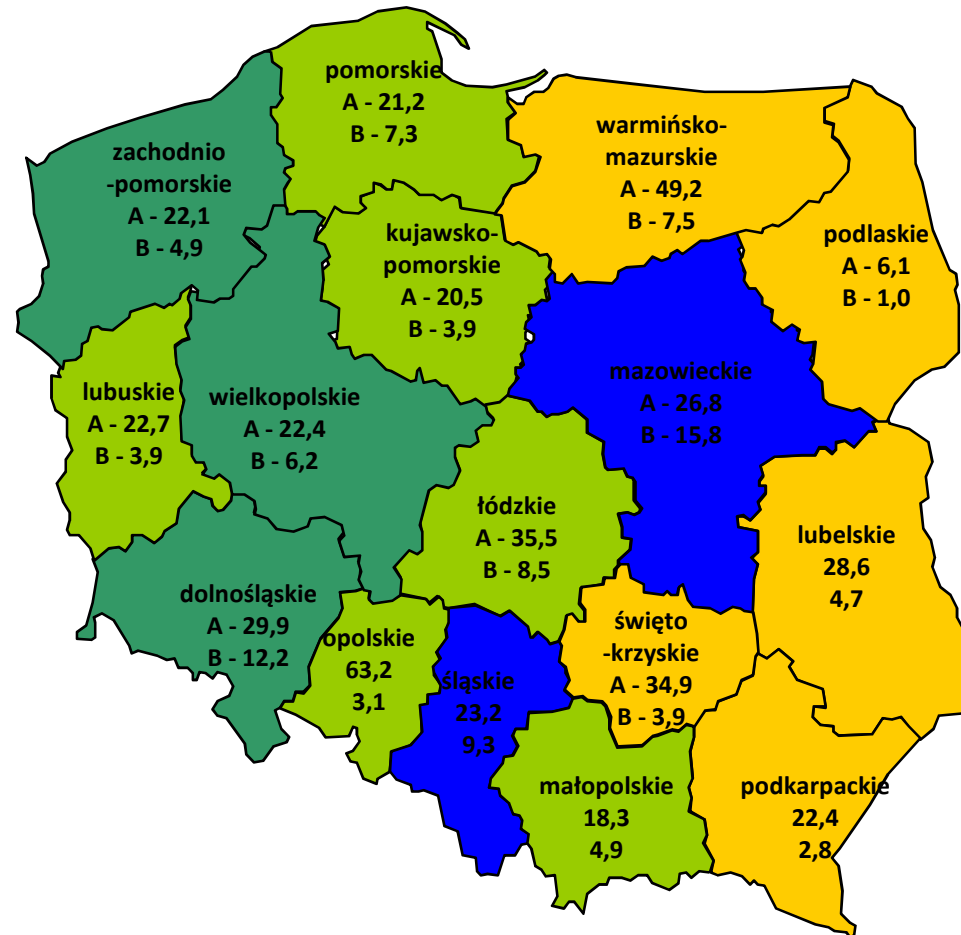
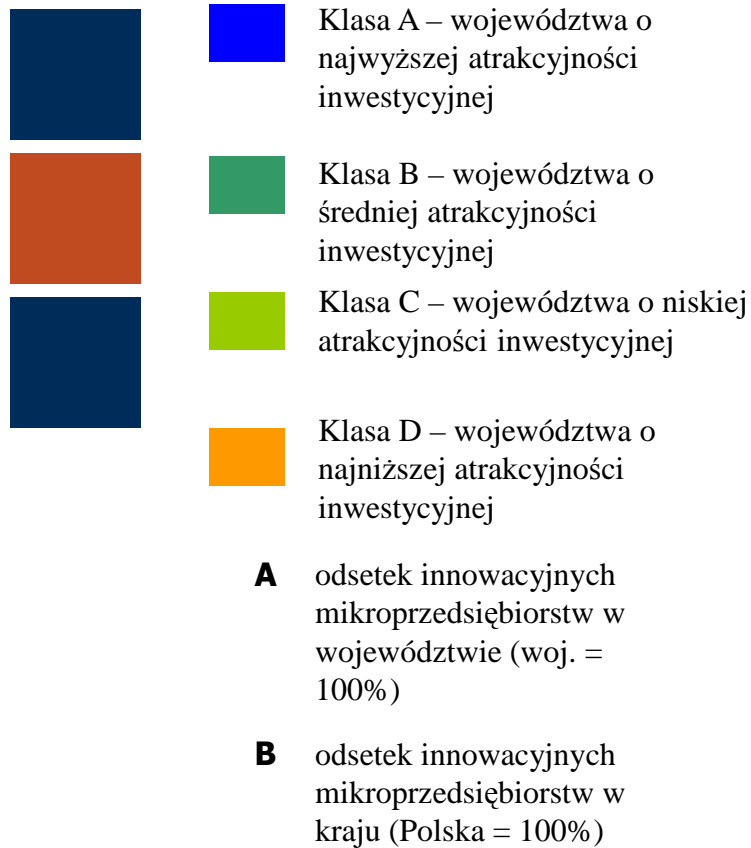
4. Działalność B+R

5. Technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)

METODYKA BADAŃ

1. Metoda badawcza – badanie ankietowe, przy zastosowaniu kwestionariuszowego wywiadu osobistego.
2. Dobór próby badawczej – losowo-kwotowy. Losowanie firm odbyło się z zachowaniem warstwowania kryterium wielkości przedsiębiorstw oraz branży – głównego profilu działalności przedsiębiorstwa.
3. Badanie pilotażowe – grudzień 2009 r.
4. Badanie właściwe – styczeń 2010 r.; populacja 1500 mikroprzedsiębiorstw.

METODYKA BADAŃ

Rys. 1. Liczba i lokalizacja badanych mikroprzedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne

METODYKA BADAŃ

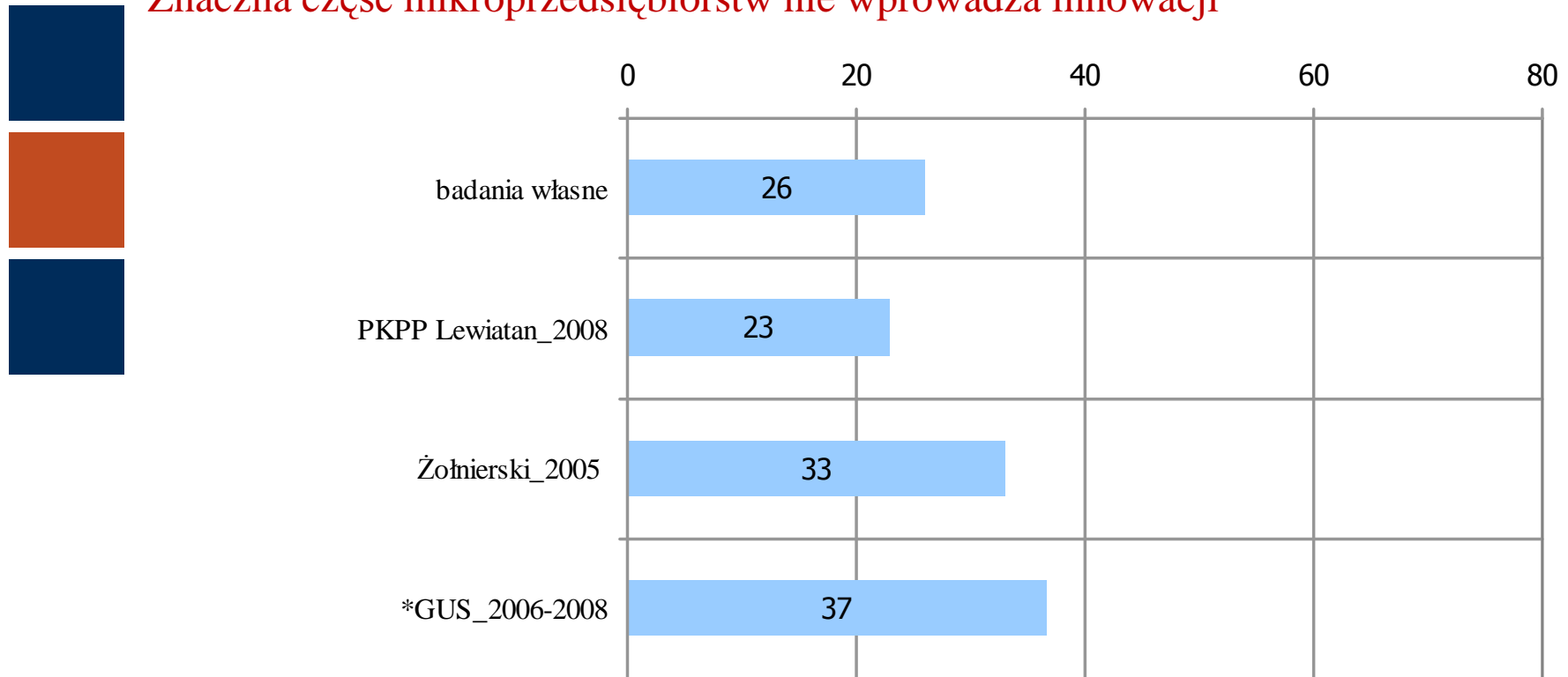
Tabela. 1. Struktura badanych przedsiębiorstw (według sekcji PKD)

Seksja		Liczba przedsiębiorstw	Struktura (%)
Symbol	Nazwa		
A.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	50	3,3
B.	Rybactwo	50	3,3
C.	Górnictwo	2	0,1
D.	Przetwórstwo przemysłowe	147	9,9
E.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1	0,1
F.	Budownictwo	160	10,7
G.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	400	26,6
H.	Hotele i restauracje	50	3,3
I.	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	100	6,7
J.	Pośrednictwo finansowe	50	3,3
K.	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	240	16,0
M.	Edukacja	50	3,3
N.	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	100	6,7
O.	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	100	6,7
Razem		1500	100,0

Źródło: opracowanie własne

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Znaczna część mikroprzedsiębiorstw nie wprowadza innowacji

* podmioty o liczbie pracujących powyżej 49 osób

Rys. 2. Poziom innowacyjności mikroprzedsiębiorstw (% firm wprowadzających innowacje)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Mikroprzedsiębiorstwa zainteresowane są przede wszystkim innowacjami produktowymi i organizacyjnymi

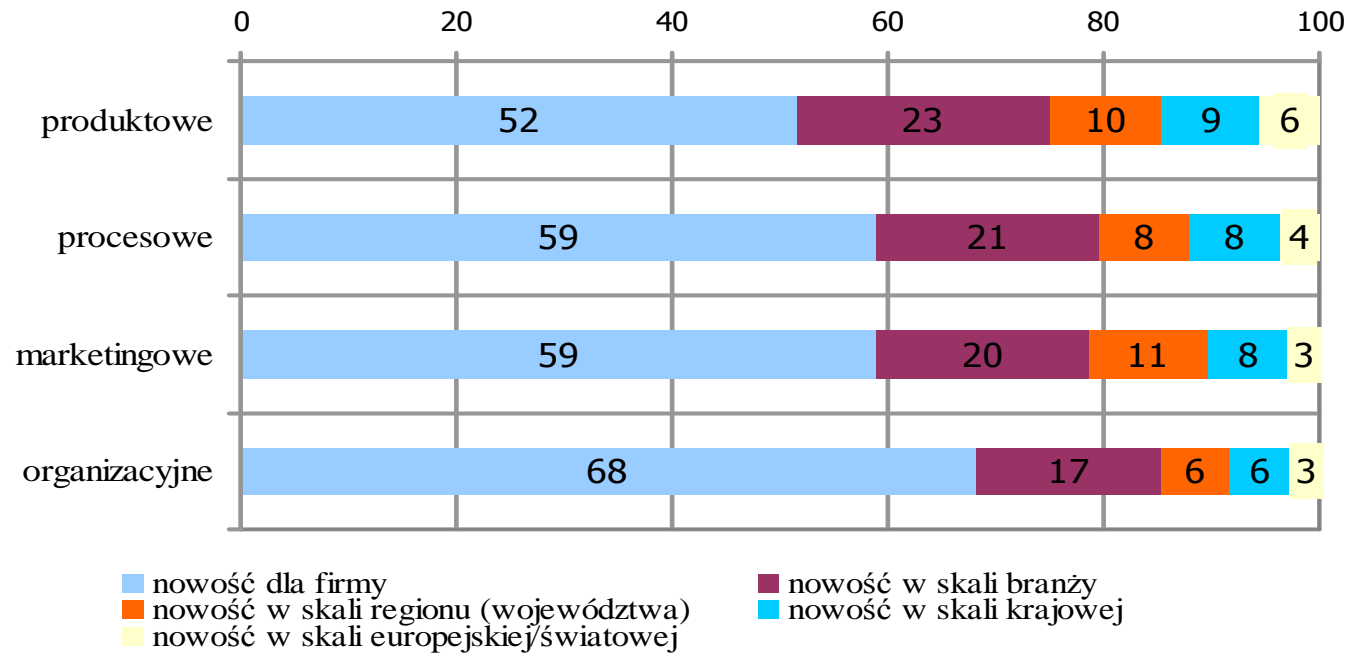
Rys. 3. Rodzaje wprowadzanych innowacji (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Innowacje wprowadzane przez mikroprzedsiębiorstwa charakteryzuje niski stopień nowości

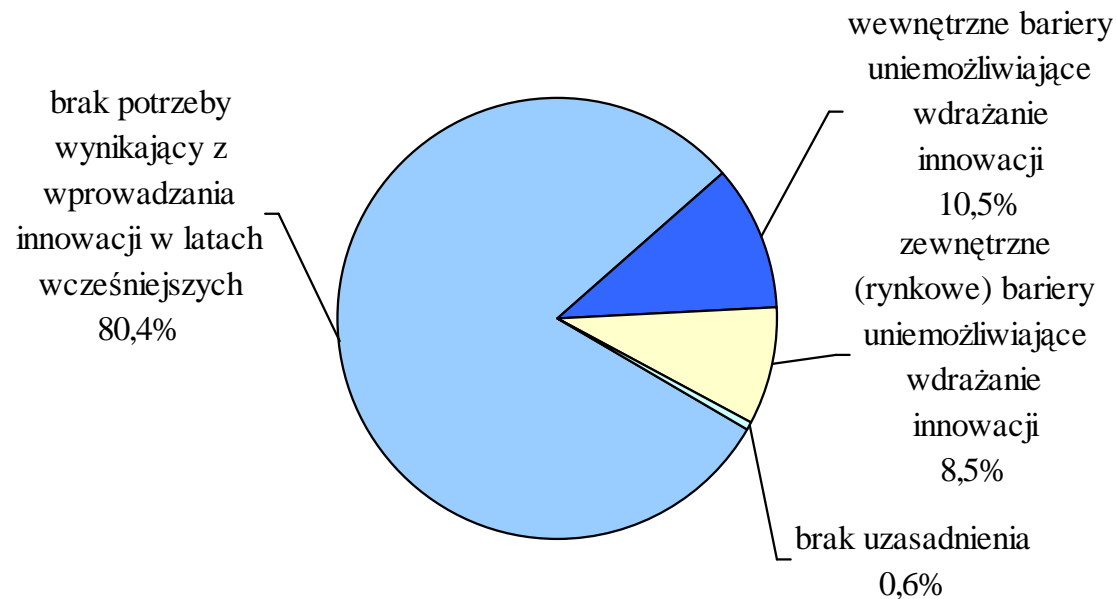
Rys. 4. Stopień nowości wdrażanych innowacji (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Główną przyczyną niewielkiej aktywności innowacyjnej mikroprzedsiębiorstw jest brak potrzeby ze względu na wprowadzanie innowacji w latach wcześniejszych

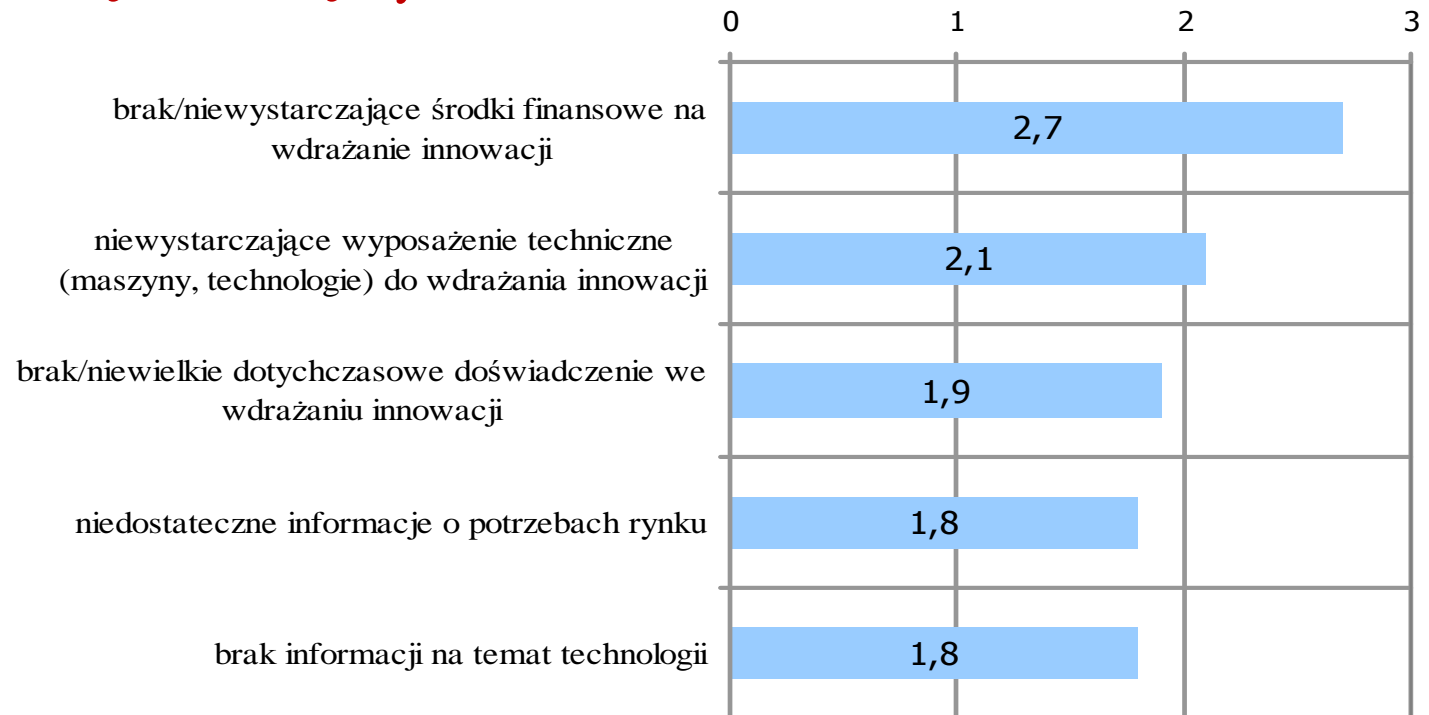

Rys. 5. Przyczyny braku aktywności przedsiębiorstw we wdrażaniu innowacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Podstawową barierą wewnętrzną wprowadzania innowacji wśród mikroprzedsiębiorstw są czynniki finansowe

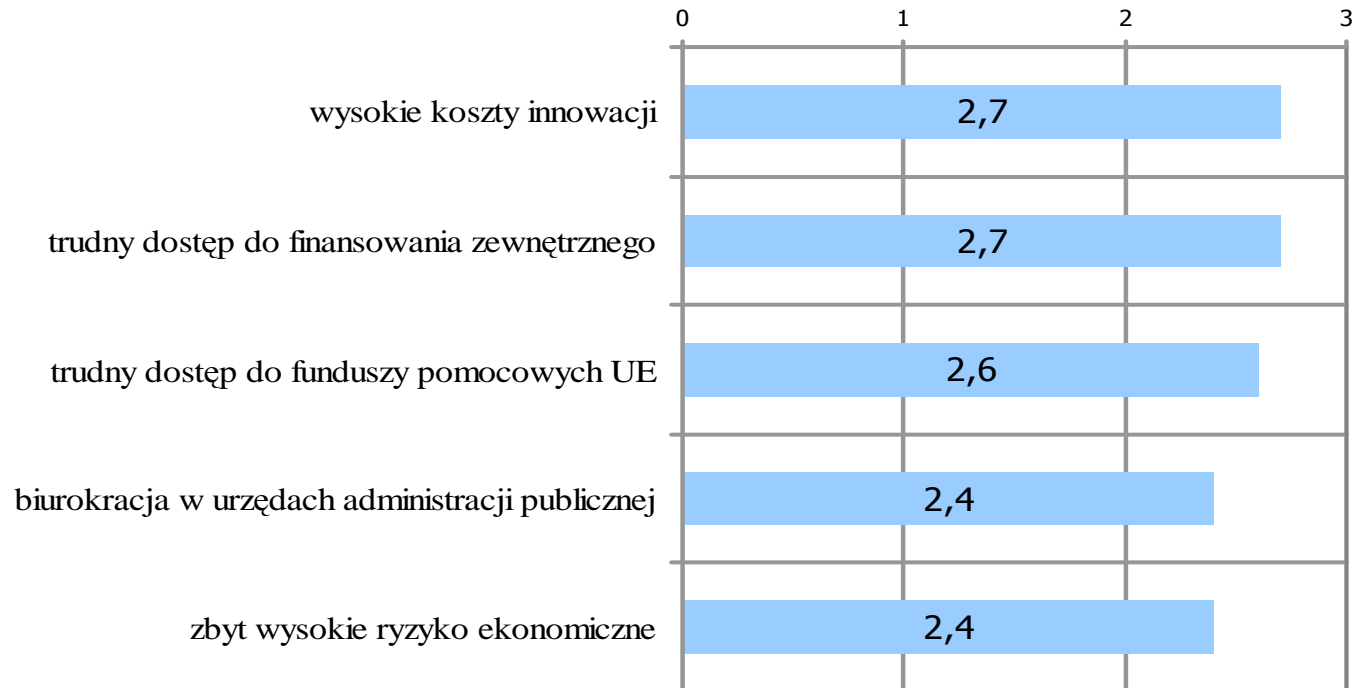
ocena wg skali: 1 – bez znaczenia, 2 – znaczenie umiarkowane, 3 – znaczenie wysokie

Rys. 6. Znaczenie wewnętrznych czynników utrudniających wprowadzanie innowacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Wśród zewnętrznych czynników utrudniających wprowadzanie innowacji również dominowały te o charakterze finansowym

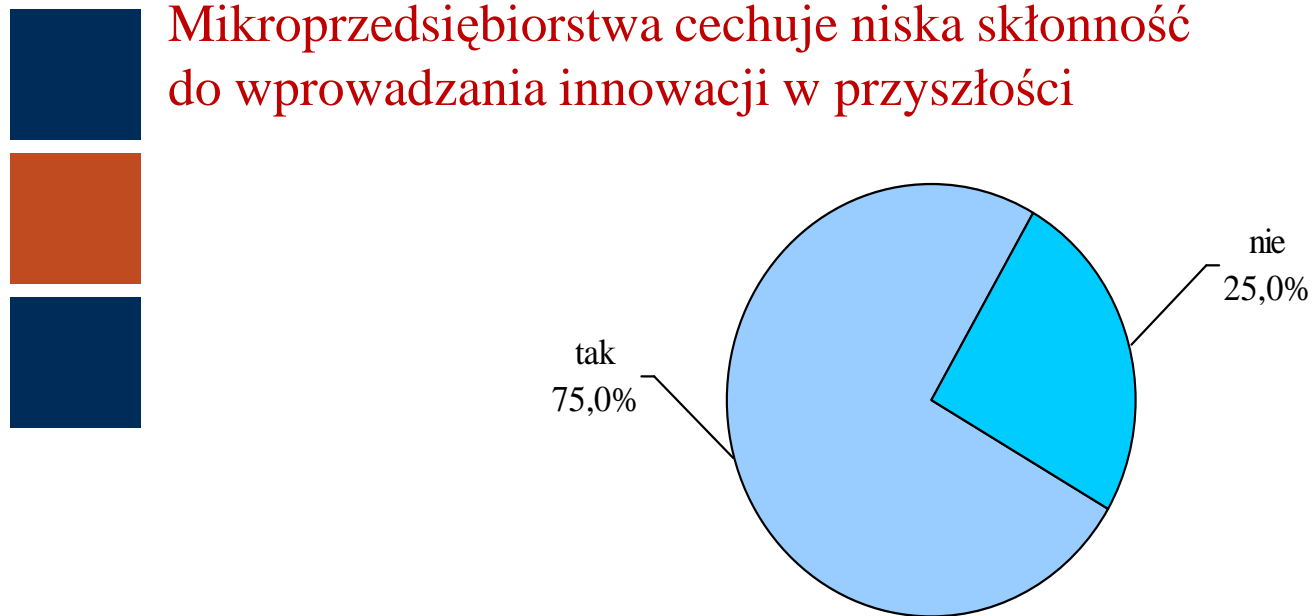

ocena wg skali: 1 – bez znaczenia, 2 – znaczenie umiarkowane, 3 – znaczenie wysokie

Rys. 7. Znaczenie zewnętrznych czynników utrudniających wprowadzanie innowacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

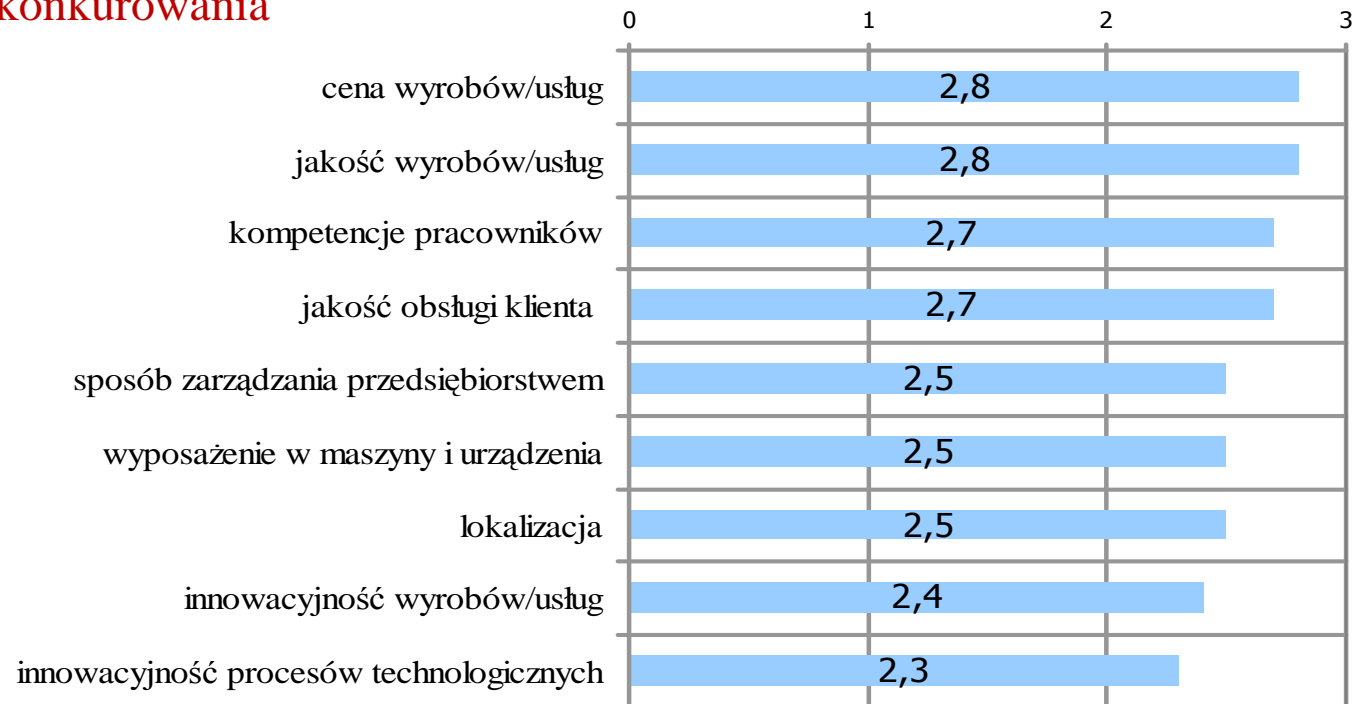
Rys. 8. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących wprowadzanie innowacji w przyszłości (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Mikroprzedsiębiorcy w niewielkim stopniu postrzegają innowacje jako instrument konkurencyjności

ocena wg skali: 1 – bez znaczenia, 2 – znaczenie umiarkowane, 3 – znaczenie wysokie

Rys. 9. Znaczenie czynników wpływających na konkurencyjność przedsiębiorstwa

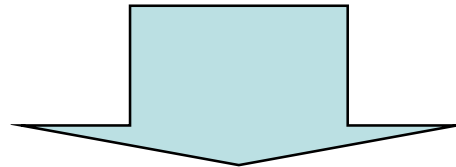
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Wniosek ogólny

Ograniczony zakres oddolnej
innowacyjności mikroprzedsiębiorstw

Cel

Zwiększenie proinnowacyjnych postaw mikroprzedsiębiorców

POZIOM INNOWACYJNOŚCI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Rekomendacje

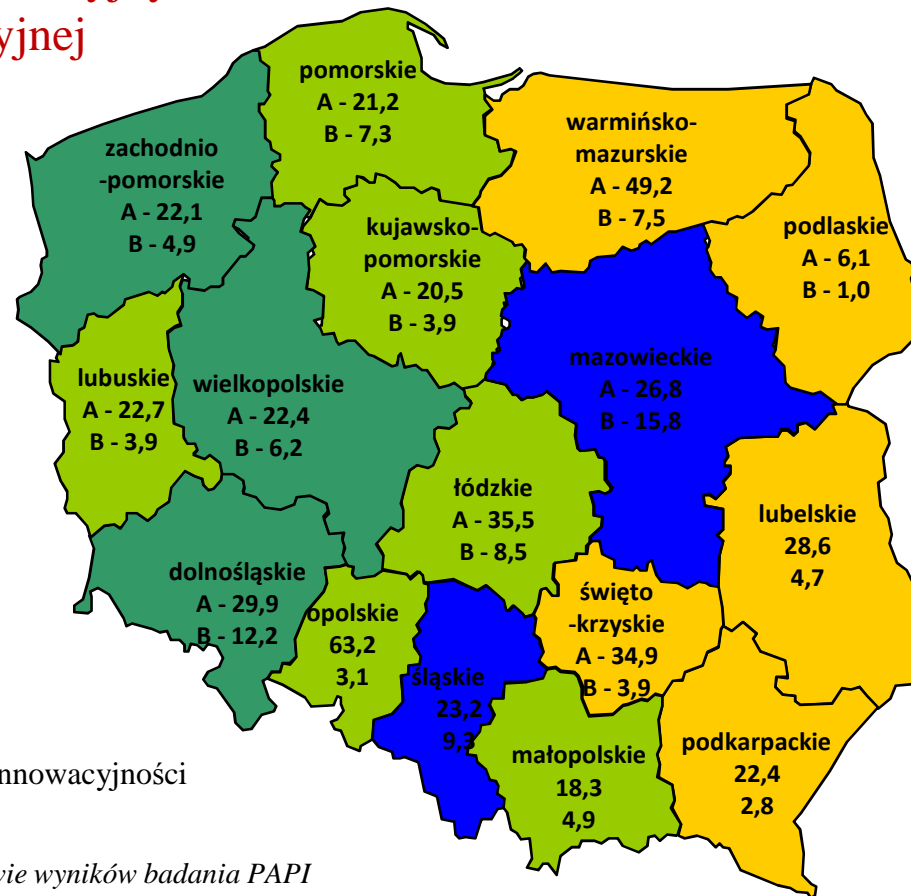
- kształtowanie wśród mikroprzedsiębiorców świadomości współczesnych przemian gospodarczych związanych z rosnącym znaczeniem innowacyjności
- stworzenie bazy danych dobrych praktyk innowacyjnych mikrofirm (krajowej i regionalnych oraz branżowych)
- promowanie i rozpowszechnianie najlepszych przykładów innowacyjnych mikrofirm
- promocja osiągnięć i korzyści ekonomicznych wdrażania innowacji w mikroprzedsiębiorstwach

ZRÓŻNICOWANIE INNOWACYJNOŚCI MIKROFIRM

Najwięcej innowacyjnych firm zlokalizowanych jest w regionach o wysokim potencjale innowacyjnym i atrakcyjności inwestycyjnej

- A odsetek innowacyjnych mikroprzedsiębiorstw w województwie (woj. = 100%)
- B odsetek innowacyjnych mikroprzedsiębiorstw w kraju (Polska = 100%)

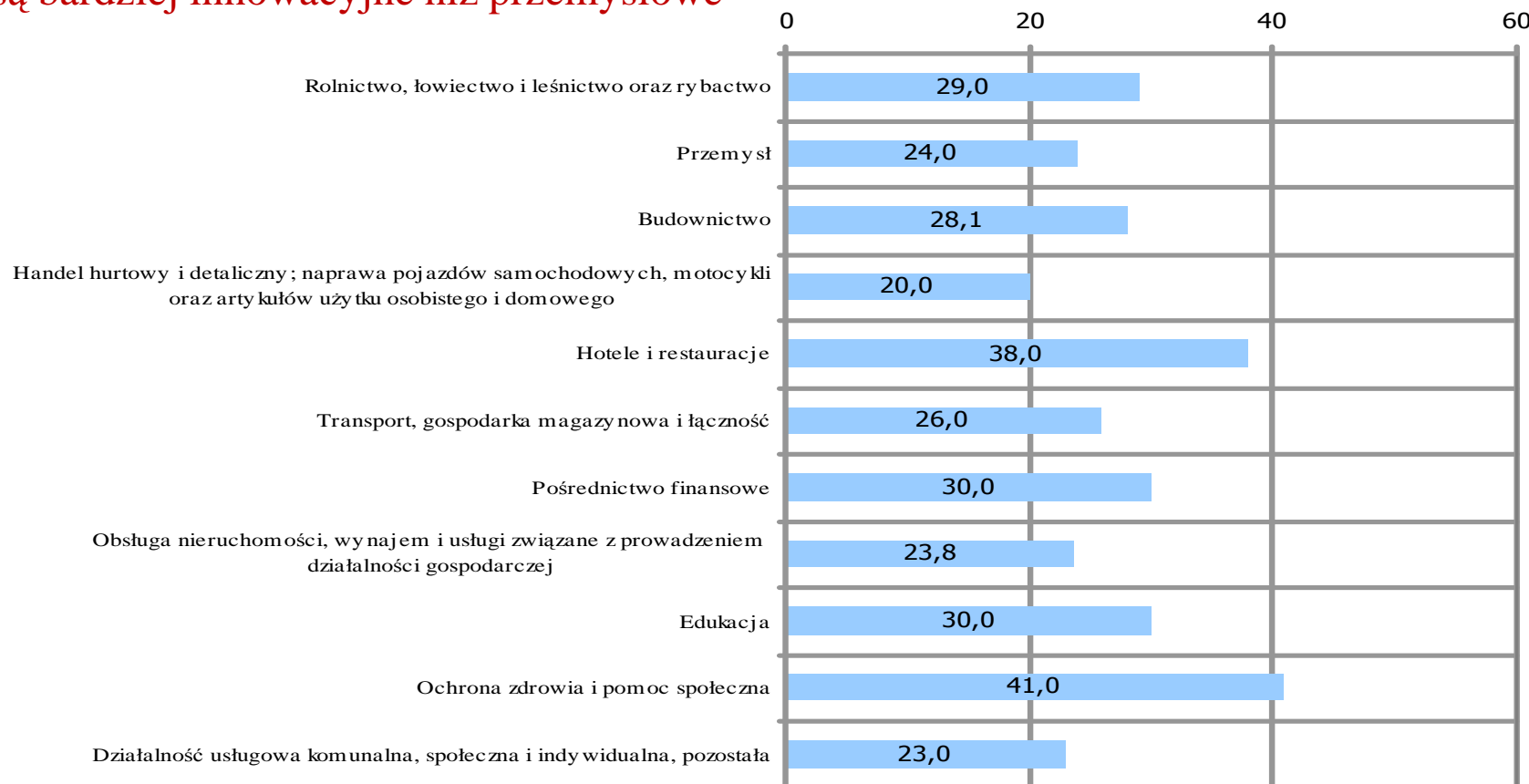

Rys. 10. Regionalne zróżnicowanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

ZRÓŻNICOWANIE INNOWACYJNOŚCI MIKROFIRM

**Mikroprzedsiębiorstwa usługowe
są bardziej innowacyjne niż przemysłowe**

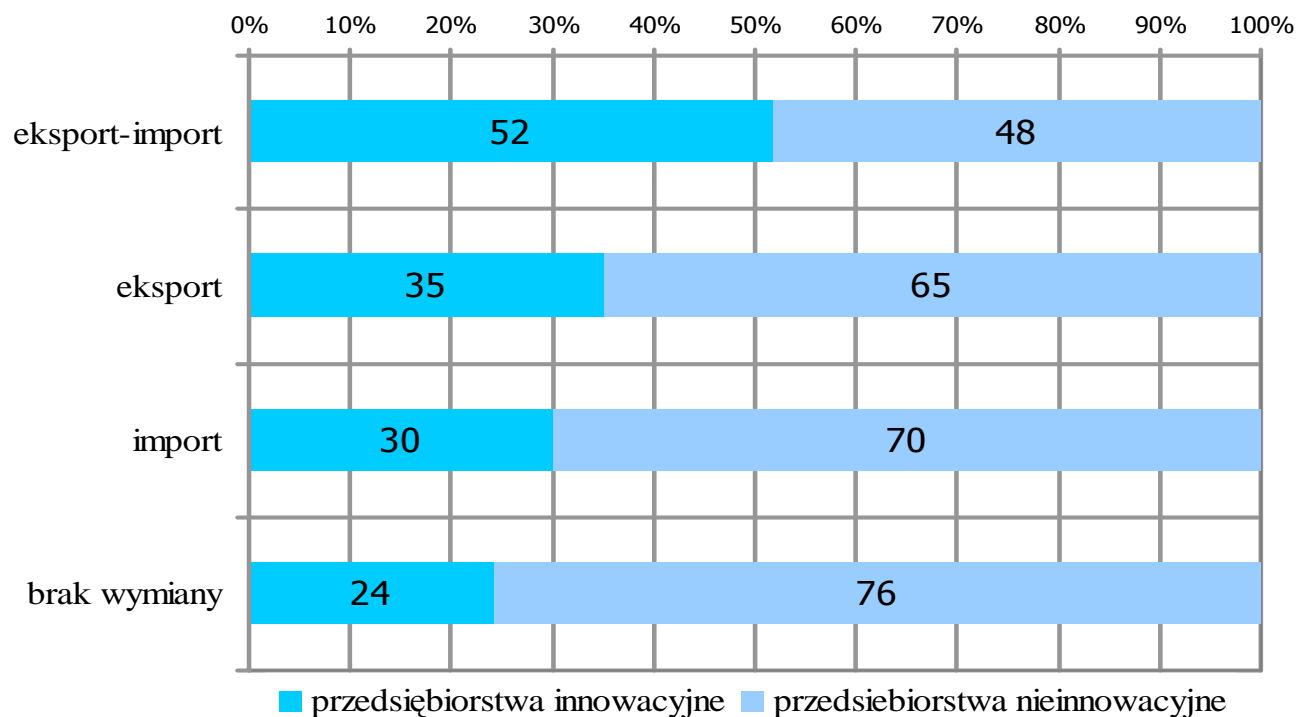

Rys. 11. Branżowe zróżnicowanie innowacyjności mikroprzedsiębiorstw w Polsce (% firm wprowadzających innowacje)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

ZRÓŻNICOWANIE INNOWACYJNOŚCI MIKROFIRM

Mikrofirmy operujące w relatywnie większej skali na rynku krajowym, europejskim lub światowym są bardziej innowacyjne

Rys. 12. Innowacyjność mikroprzedsiębiorstw a wymiana handlowa (% wskazań)

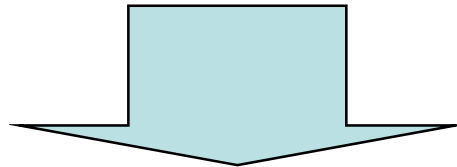
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

ZRÓŻNICOWANIE INNOWACYJNOŚCI MIKROFIRM

Wniosek ogólny

Mikroprzedsiębiorstwa są zróżnicowane pod względem aktywności innowacyjnej oraz potrzeb proinnowacyjnych

Cel

Indywidualizacja oferty wsparcia kierowanej do różnych grup docelowych

ZRÓŻNICOWANIE INNOWACYJNOŚCI MIKROFIRM

Rekomendacje

→ sformułowanie horyzontalnej oferty skierowanej do mikroprzedsiębiorstw niezależnie od poziomu ich innowacyjności, zróżnicowania regionalnego i branżowego

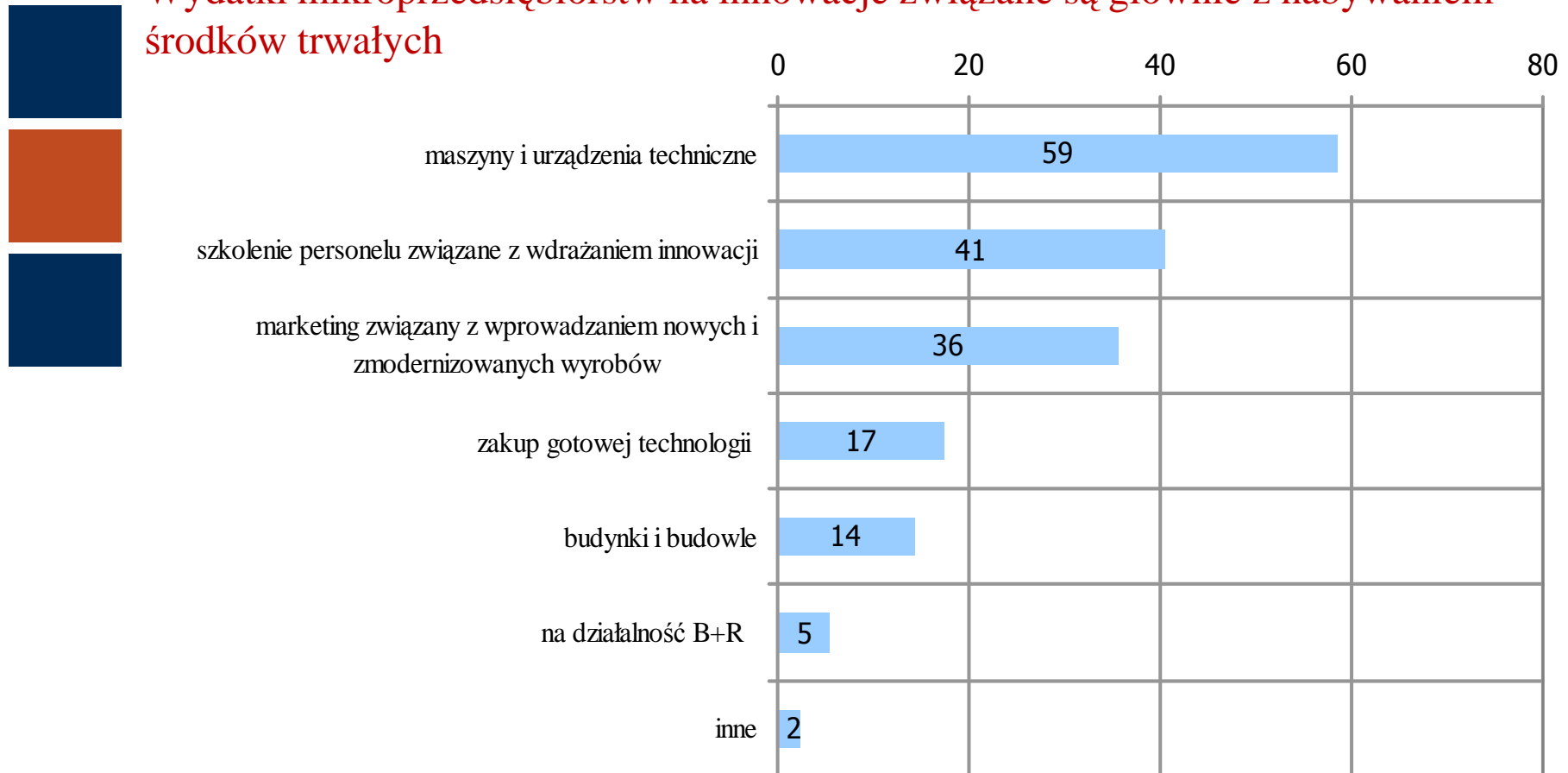
→ sformułowanie oferty podstawowych usług (strategia push) wspierania działalności innowacyjnej adresowanej do mikroprzedsiębiorstw: nieinnowacyjnych, zlokalizowanych w regionach o niskiej atrakcyjności inwestycyjnej i potencjale innowacyjnym oraz sektora niskiej i średnio-niskiej techniki

→ sformułowanie oferty wyspecjalizowanych usług wspierania innowacyjności adresowanej do mikroprzedsiębiorstw: liderów innowacyjności, działających w regionach o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej i potencjale innowacyjnym oraz sektora średnio-wysokiej i wysokiej techniki

FINANSOWANIE INNOWACJI

Wydatki mikroprzedsiębiorstw na innowacje związane są głównie z nabywaniem środków trwałych

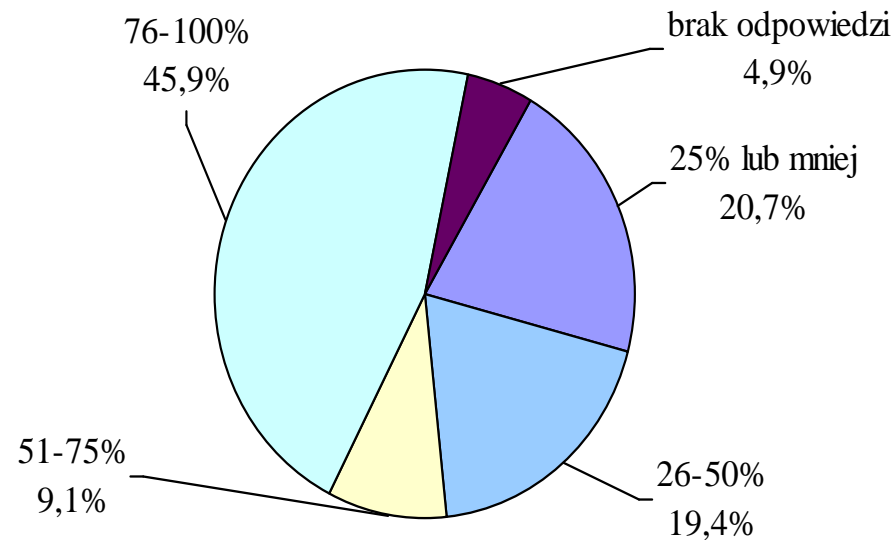

Rys. 13. Struktura nakładów na działalność innowacyjną (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

FINANSOWANIE INNOWACJI

Mikroprzedsiębiorstwa finansują działalność innowacyjną korzystając głównie z własnych środków

Rys. 14. Udział środków własnych w nakładach na działalność innowacyjną (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

FINANSOWANIE INNOWACJI

Zewnętrzne źródła finansowania działalności innowacyjnej to głównie kredyty i pożyczki

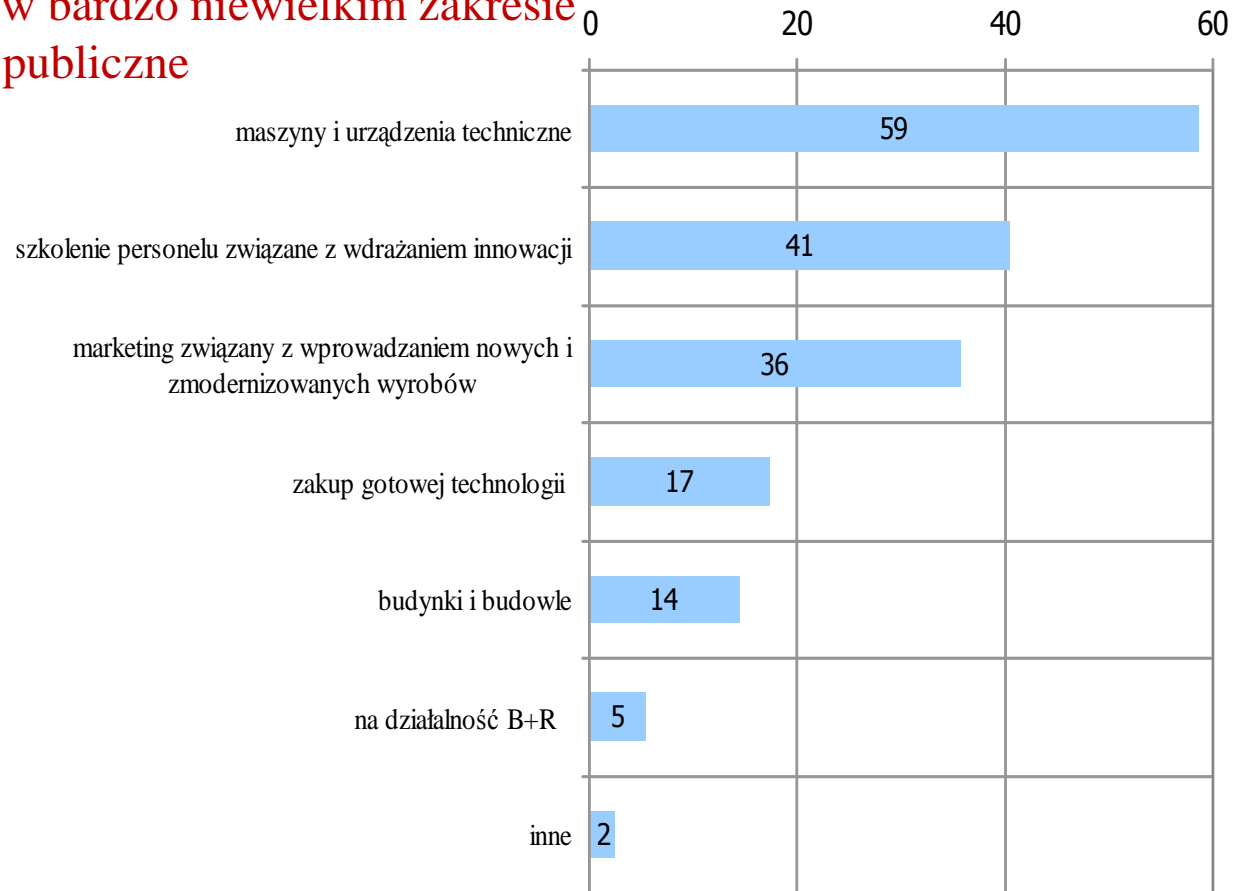

Rys. 15. Zewnętrzne źródła finansowania innowacji (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

FINANSOWANIE INNOWACJI

Mikroprzedsiębiorstwa w bardzo niewielkim zakresie ubiegają się o wsparcie publiczne

Rys. 16. Przedmiotowa struktura ubiegania się o wsparcie publiczne (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

FINANSOWANIE INNOWACJI

Przeszkodą w pozyskiwaniu środków z funduszy europejskich jest w głównej mierze biurokracja i formalizacja wniosków

ocena wg skali: 1 – bez znaczenia, 2 – znaczenie umiarkowane, 3 – znaczenie wysokie

Rys. 17. Znaczenie ograniczeń w pozyskiwaniu funduszy z UE

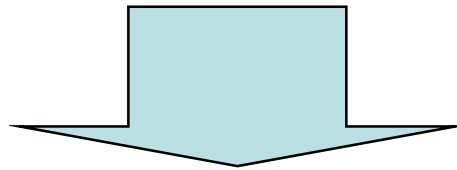
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

FINANSOWANIE INNOWACJI

Wniosek ogólny

Podstawową przeszkodą w działalności innowacyjnej mikroprzedsiębiorstw jest bariera finansowa

Cel

Poprawa dostępności mikroprzedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania

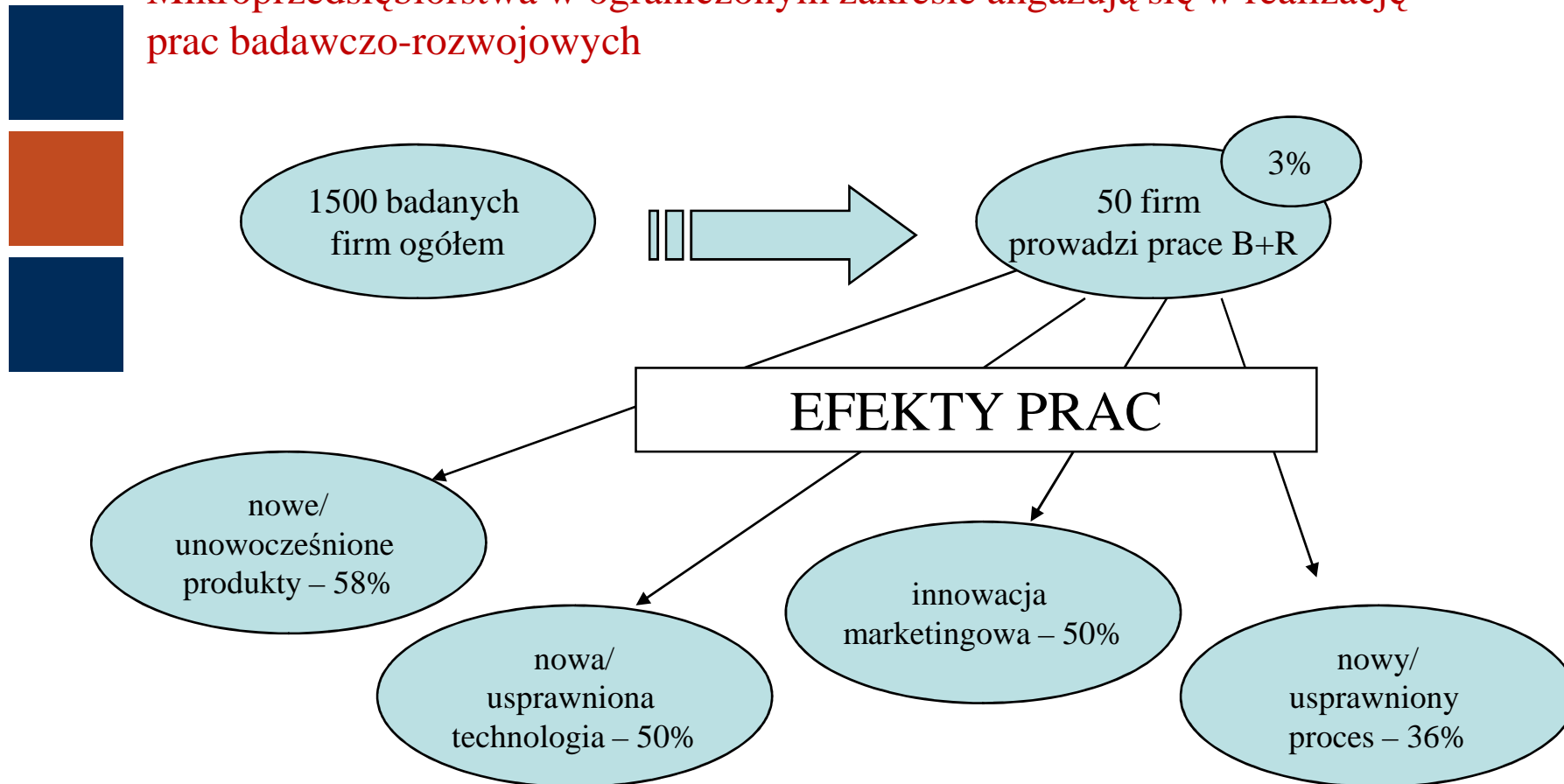
FINANSOWANIE INNOWACJI

Rekomendacje

- stworzenie i rozpowszechnienie systemu katalogowania informacji o instrumentach finansowego wsparcia innowacji skierowanego tylko do mikrofirm
- dalsze wzmocnienie istniejących instrumentów wsparcia finansowego, w szczególności tych najbardziej popularnych wśród mikroprzedsiębiorców
- rozwój regionalnych funduszy mikropożyczkowych, poręczeń kredytowych kredyty i gwarancje kredytowe dla inwestycji służące wprowadzaniu mniej radykalnych innowacji oraz wspieranie rozwoju funduszy wysokiego ryzyka w przypadku radykalnych innowacji
- indywidualizacja szkoleń i doradztwa w zakresie pozyskiwania finansowania zewnętrznego oraz kierowanie wsparcia finansowego w zakresie szkoleń i doradztwa do mikrofirm na ich refundację dostosowanie procedur ubiegania się o wsparcie finansowe do wartości udzielonej pomocy finansowej

DZIAŁALNOŚĆ B+R

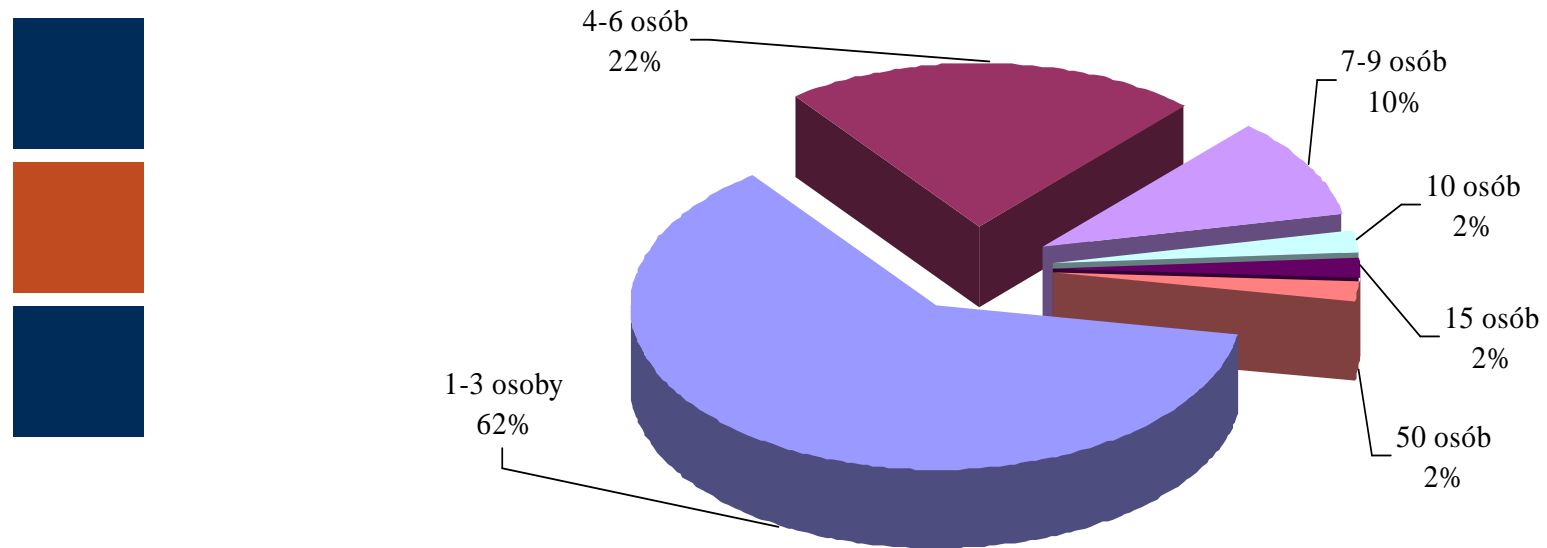
Mikroprzedsiębiorstwa w ograniczonym zakresie angażują się w realizację prac badawczo-rozwojowych

Rys. 18. Zaangażowanie mikroprzedsiębiorstw w działalność B+R

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

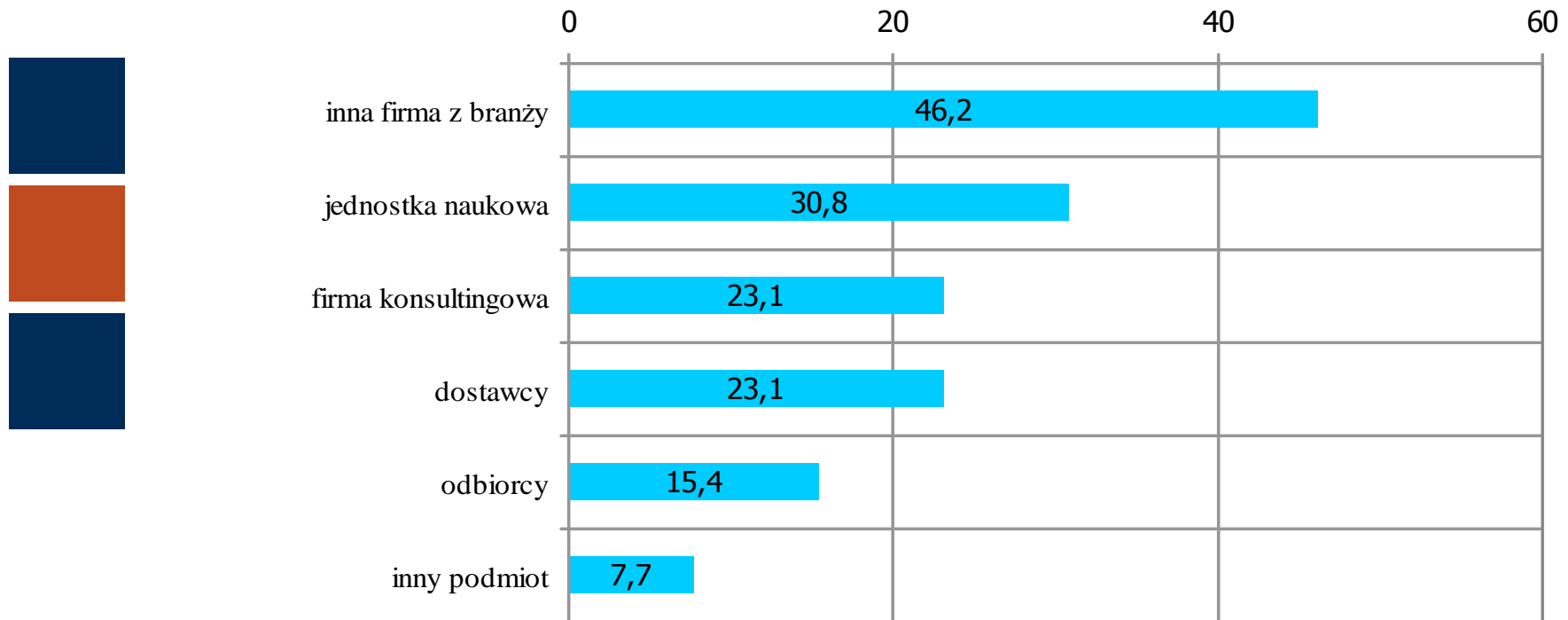
DZIAŁALNOŚĆ B+R

Rys. 19. Liczba osób w przedsiębiorstwie związanych z prowadzoną działalnością badawczo-rozwojową (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

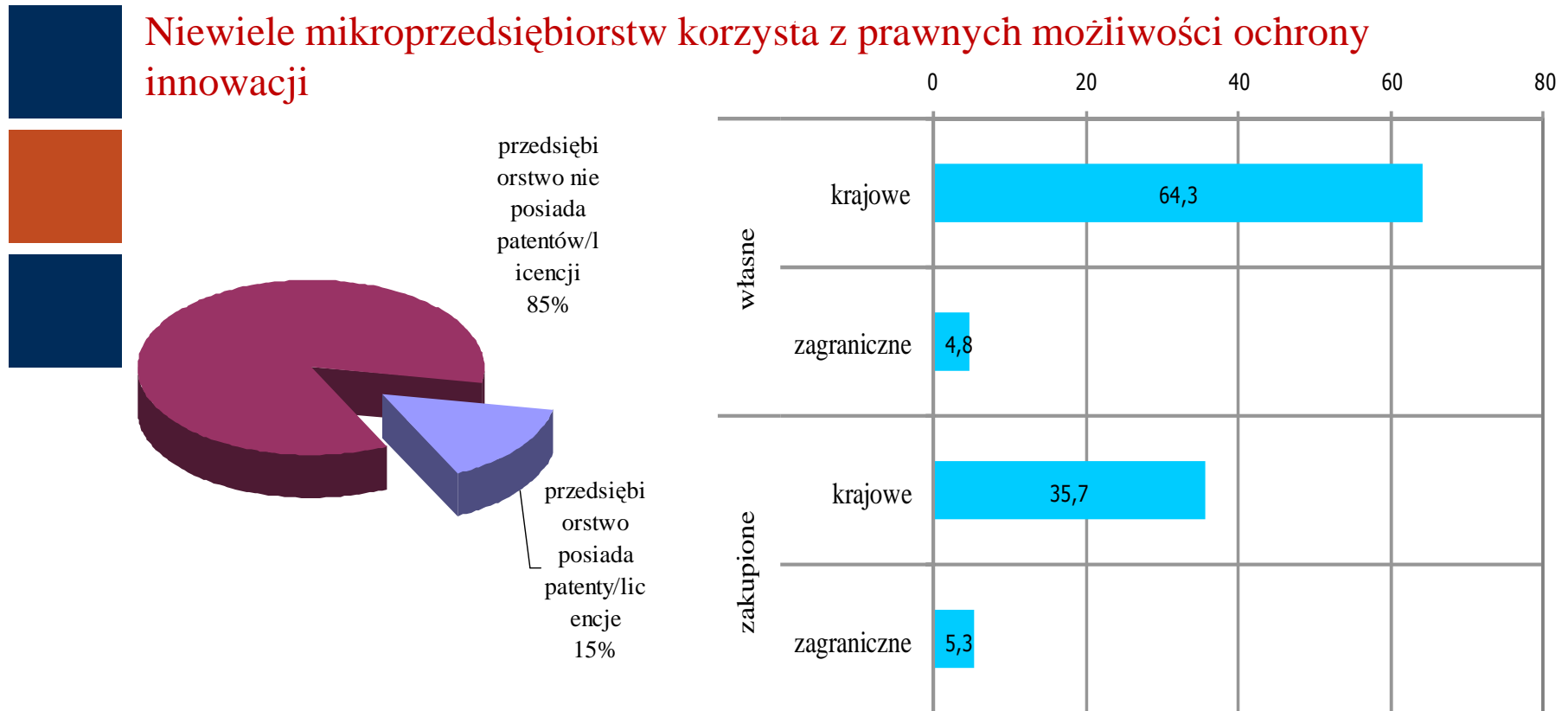
DZIAŁALNOŚĆ B+R

Rys. 20. Partnerzy prac badawczo-rozwojowych (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

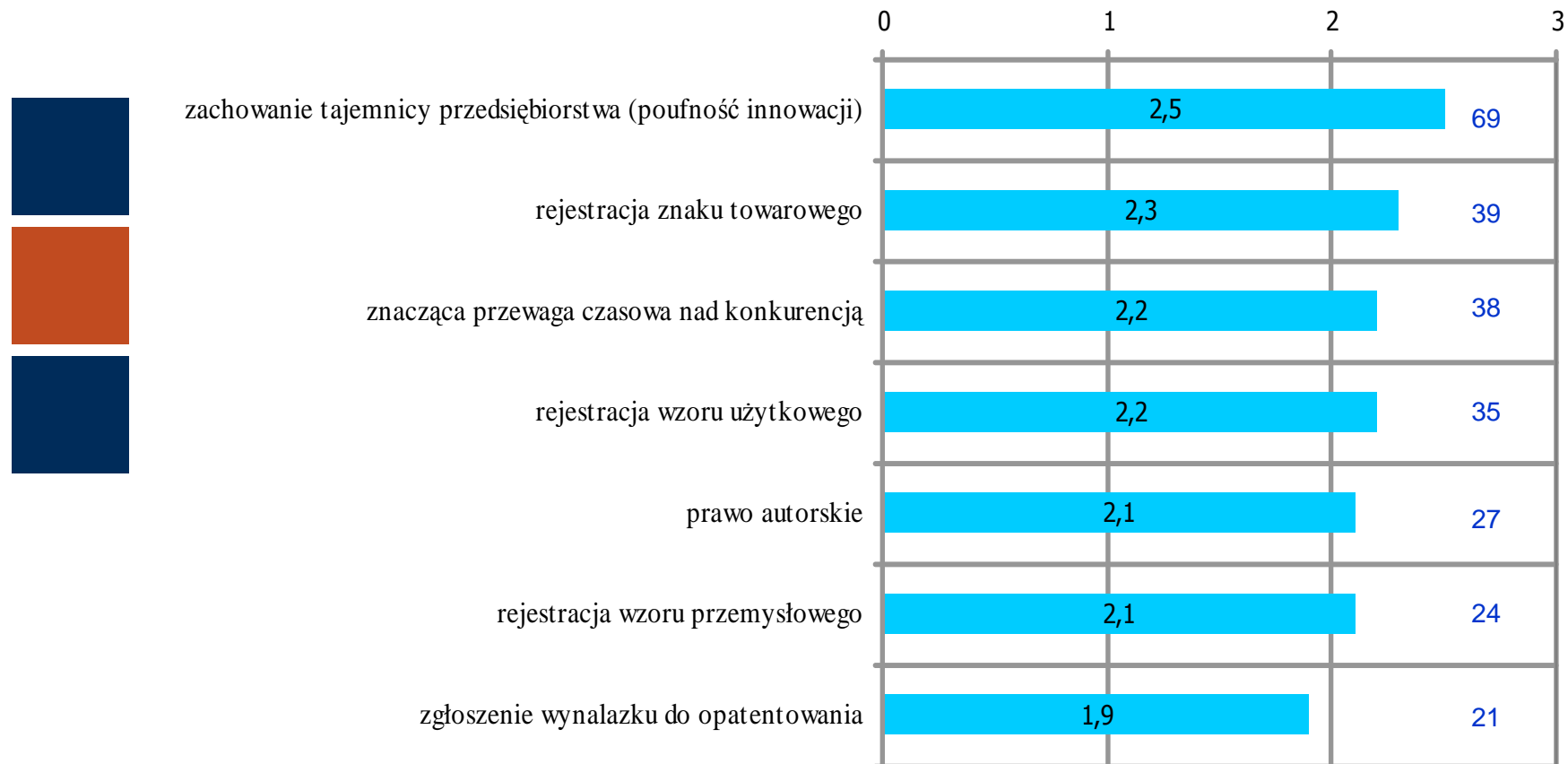
DZIAŁALNOŚĆ B+R

Rys. 21. Rodzaj i źródło pochodzenia posiadanych patentów/licencji (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

DZIAŁALNOŚĆ B+R

ocena wg skali: 1 – bez znaczenia, 2 – znaczenie umiarkowane, 3 – znaczenie wysokie
% przedsiębiorstw wskazujących na wysokie znaczenie stosowanej formy ochrony

Rys. 22. Znaczenie stosowanych form ochrony innowacji przed konkurencją

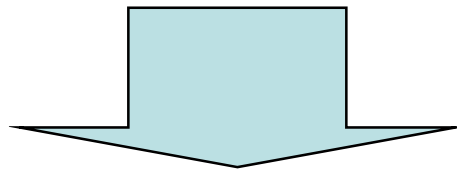
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

DZIAŁALNOŚĆ B+R

Wniosek ogólny

Prace B+R w mikroprzedsiębiorstwach oraz współpraca z podmiotami sektora B+R są realizowane w niewielkim zakresie

Cel

Reorientacja sfery B+R w kierunku zwiększenia bezpośredniego zaangażowania w procesy innowacyjne w przedsiębiorstwach

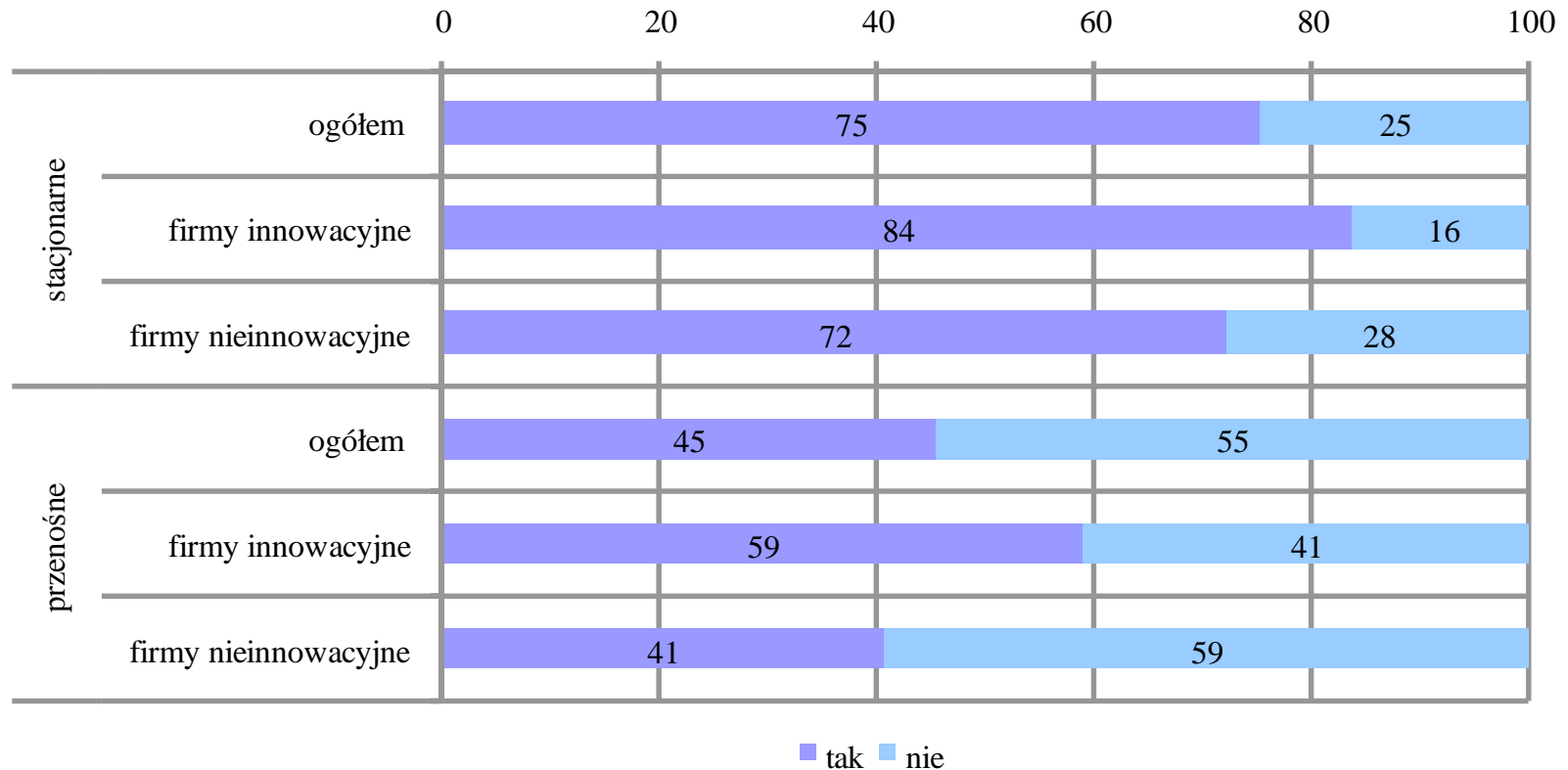
DZIAŁALNOŚĆ B+R

Rekomendacje

- identyfikacja potrzeb mikroprzedsiębiorców (lub grup przedsiębiorstw z tych samych lub pokrewnych branż) w zakresie usług B+R
- proponowanie kompleksowych rozwiązań zidentyfikowanych potrzeb
- aktywne uczestnictwo podmiotów B+R w realizacji transferu technologii i innowacyjnych rozwiązań w firmach mikro
tworzenie i popularyzacja baz danych o zidentyfikowanych potrzebach i proponowanych rozwiązaniach
- wdrażanie w jednostkach B+R grantów o charakterze aplikacyjnym skierowanych do mikrofirm

TECHNOLOGIE ICT

Mikroprzedsiębiorstwa coraz częściej stosują w swojej działalności sprzęt komputerowy

Rys. 23. Wyposażenie przedsiębiorstw w komputery (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

TECHNOLOGIE ICT

Technologie ICT służą najczęściej do komunikowania się z innymi podmiotami przez konta poczty elektronicznej

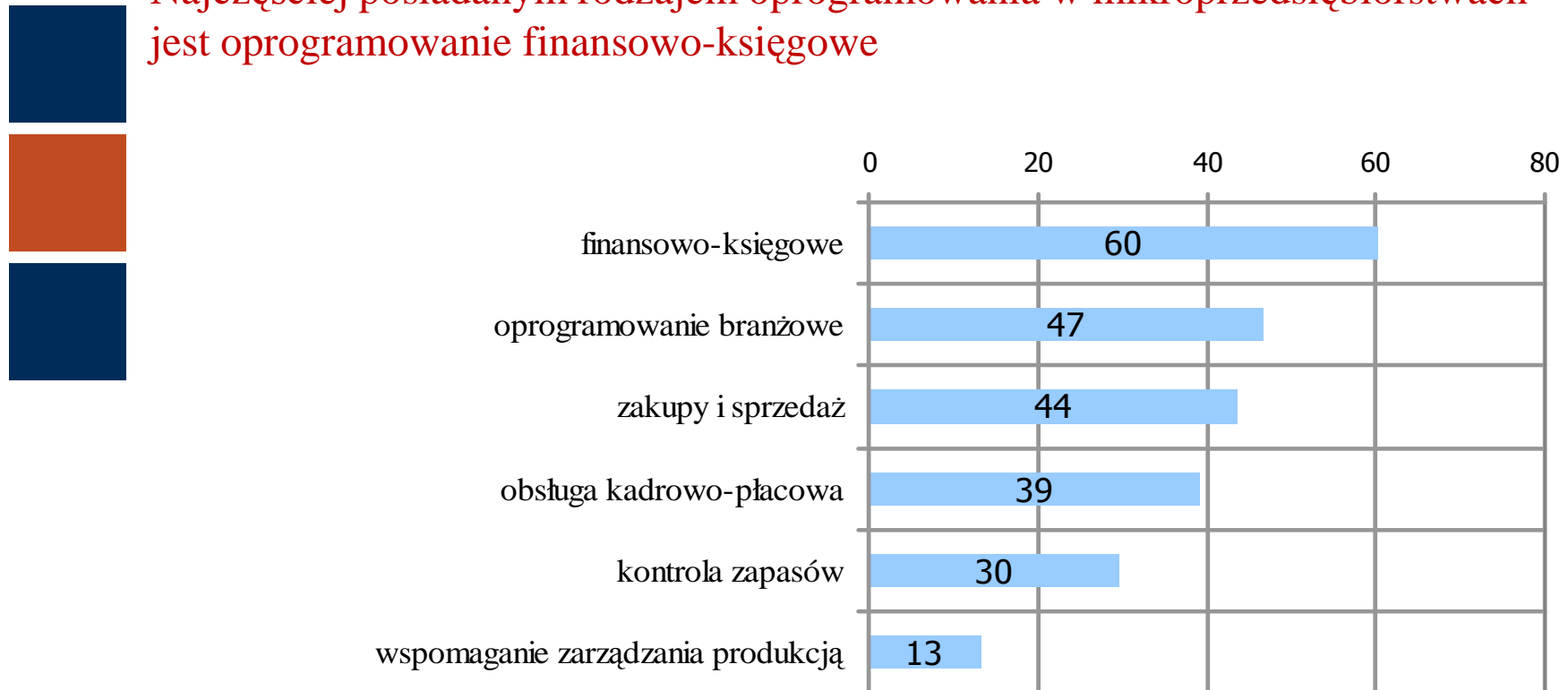
Tabela 2. Zasoby i potencjalne zmiany w zakresie technologii ICT w przedsiębiorstwie (% wskazań)

Rodzaj zasobu ICT	ICT w przedsiębiorstwie					
	zasoby (wyposażenie)			zamiar wprowadzania nowych rozwiązań		
	ogółem	innowacyjne	nieinnowacyjne	ogółem	innowacyjne	nieinnowacyjne
Konta poczty elektronicznej zarejestrowane pod własną domeną	43,9	52,4	40,5	9,8	7,5	10,6
Firmowa wewnętrzna sieć komputerowa	39,0	45,4	36,5	7,7	9,6	7,1
Serwer (własny lub zewnętrzny)	32,7	43,1	28,6	7,9	9,1	7,5
Sieć wewnętrzna (Intranet)	17,6	23,9	15,1	5,5	7,8	4,7
Firmowa wewnętrzna sieć komputerowa bezprzewodowa	15,8	20,0	14,1	7,2	9,3	6,5
Extranet (firmowa zewnętrzna sieć)	3,3	5,4	2,4	2,8	4,7	2,2
Żadne z powyższych	22,6	15,5	25,5	68,1	64,0	69,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

TECHNOLOGIE ICT

Najczęściej posiadanym rodzajem oprogramowania w mikroprzedsiębiorstwach jest oprogramowanie finansowo-księgowe

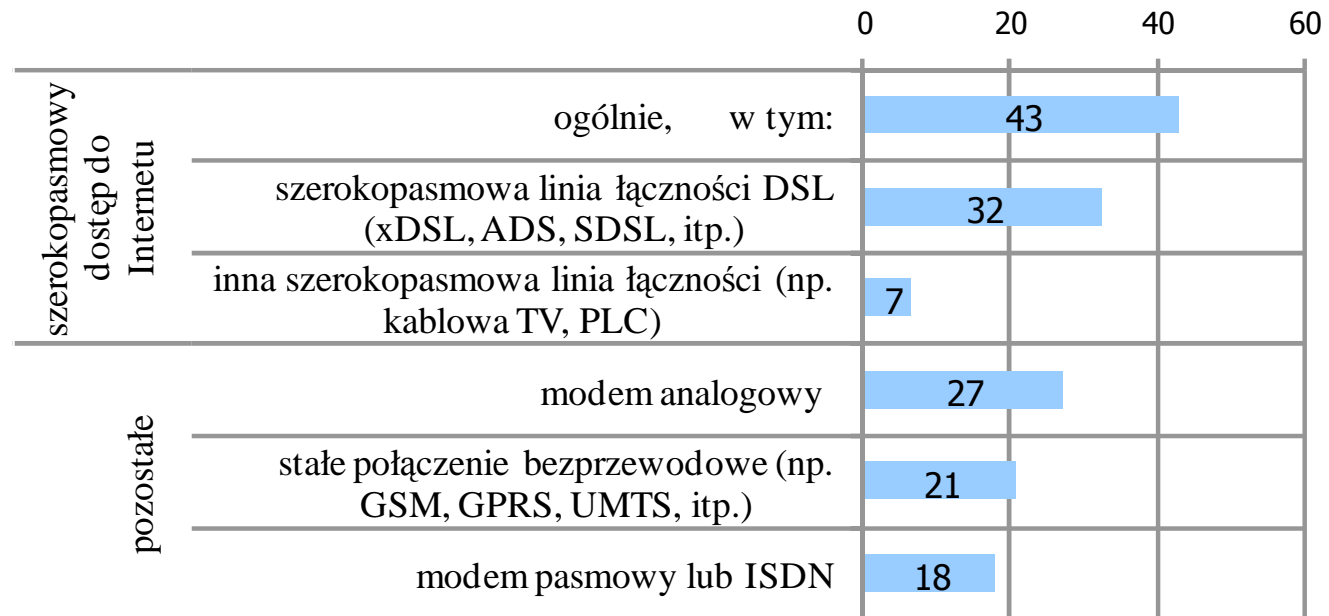

Rys. 24. Rodzaj oprogramowania w przedsiębiorstwach (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

TECHNOLOGIE ICT

Mikroprzedsiębiorstwa coraz częściej stosują w swojej działalności sprzęt komputerowy

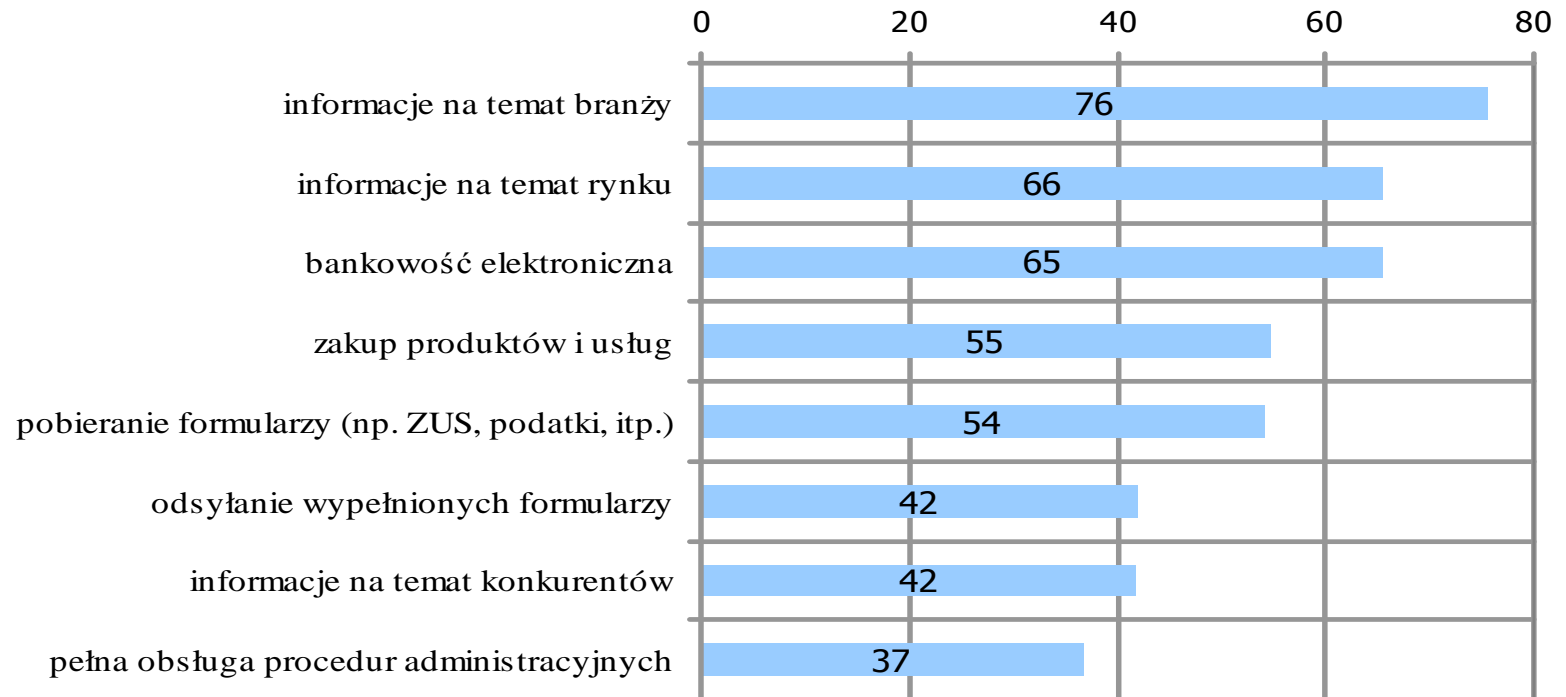

Rys. 25. Rodzaje łączności wykorzystywane w przedsiębiorstwach (% wskazań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

TECHNOLOGIE ICT

Zasoby i usługi internetowe wykorzystywane są głównie do pozyskiwania informacji na temat branży

Rys. 26. Wykorzystanie zasobów i usług internetowych (% wskazań)

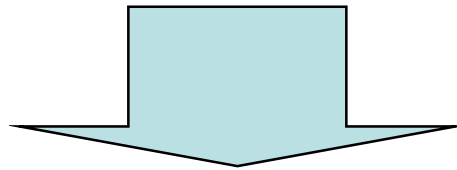
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania PAPI

TECHNOLOGIE ICT

Wniosek ogólny

**Mikroprzedsiębiorstwa wykorzystują zasoby ICT do mniej
zaawansowanych funkcji**

Cel

**Wzrost potencjału innowacyjnego przez wykorzystanie
aplikacji informatyczno-telekomunikacyjnych**

TECHNOLOGIE ICT

Rekomendacje

- zwiększenie dostępności usług administracyjnych w formie elektronicznej
- prowadzenie działań promujących wykorzystanie nowoczesnych technologii oraz korzyści z ich zastosowania w działalności innowacyjnej
- wspieranie działań edukacyjnych z zakresu technologii ICT dla mikroprzedsiębiorców
- rozwijanie dostępu on-line do informacji komercyjnych i do działań związanych z rozwojem sieci współpracy